

Pozvánka na výstavy:

ZO ČZS Velká Bystřice ve dnech 5. – 7. října 2013 pořádá v přízemí radnice Městského úřadu Velká Bystřice „Podzimní výstavu ovoce, květin a zeleniny“. Otevřeno: So+Ne 9-17 hodin, Po 8-12 hodin.

ZO ČZS Bělkovice – Lašťany pořádá ve dnech 12. - 13. října 2013 Výstavu ovoce a zeleniny v místní Sokolovně. Navštívit ji můžete v době od 9,⁰⁰ do 18,⁰⁰ hodin, vstupné dobrovolné. Srdečně zve výbor ZO.

Pohádkové krajinky ze sukulentních rostlin - Brno Bystrc - 27. 9. - 6. 10. 2013

Výstavu pořádá Sukulent Honc., koná se denně od 10 do 18 hodin, a to v Brně, Zahradním centru Čtyřlístek, Bystrcká 40, Brno Bystrc. (Z centra Brna směr Bystrc, ZOO, sjet k OBI, hned vedle je Zahradní centrum Čtyřlístek, nejbližší zastávka MHD je Kamenolom, tram. 1, 3 a 11.). K vidění bude kolem 200 exponátů tvořených společenstvími sukulentních rostlin v miskách z přírodního kamene nebo v keramických objektech všemožných tvarů. Ozdobou podzimní výstavy budou květy živých kamenů mnoha druhů, tygřích tlamiček a dalších kosmaticovitých sukulentů z Jižní Afriky.

Flora Olomouc - podzimní etapa (Hortikomplex) - Olomouc, výstaviště - 3. - 6. 10. 2013

Výstava ovoce, zeleniny a školkařských výpěstků. Expozice ČZS s ovocem, především jádrovinami a peckovinami, doplněná hrozny révy, odrůdami kořenové zeleniny, ale hlavně exponáty ÚS ČZS.

Podzimní zahradnické trhy - prodejní trhy květin, ovoce, zeleniny, okrasných a ovocných dřevin, drobné zahradní mechanizace, pomůcek a potřeb.

OLIMA - festival gastronomie a nápojů.

Okresní výstava ovoce, zeleniny a květin - Krnov, palác Silesia - 4. 10. - 5. 10. 2013

Pořádá Územní sdružení se sídlem v Krnově ve spolupráci s městem. Zahájení v 10,⁰⁰ hod., ukončení v 17,⁰⁰ hod. v obou dnech. V pátek ve 14,⁰⁰ hod. hodnocení soutěže jablko okresu, ochutnávka 13 druhů brambor, přítomnost odborného instruktora k ochraně a pěstování ovoce a pomologická poradna. Zajištěn prodejní stánek uzenářství, občerstvení a prodej kvalitního ovoce.

Tvarování bonsají – Prostějov - 5. 10. 2013 - pořádá BK Haná při ZO ČSZ Prostějov 1.

Tvarování bonsají v klubovně ČZS, Prostějov, Daliborka (u místního nádraží), tvarovat bude p. Pavel Slovák, zkušený pěstitel z Rožnova pod Radhoštěm, uznávaný v mnoha zemích Evropy.

Okresní výstava ovoce a zeleniny - Machová, Kulturní dům - 5. 10. - 6. 10. 2013

Pořádá ZO ČZS Machová ve spolupráci s Územní radou Zlín. Okresní výstava ovoce a zeleniny se koná ve dnech 5. října – 6. října 2013 v kulturním domě v Machové. K vidění bude kromě kolekcí odrůd jablek, hrušek, zeleniny také květiny, kolekce bylinek, sušené vazby a okrasné dřeviny. Výstava bude otevřena v sobotu od 14 hod. do 20 hod. a v neděli od 9 hod. do 18 hod. Výstava je jako každý rok zpestřena o **soutěž nejlepší kolekce jablek roku 2013 a soutěž o nejlepší jablko Machová 2013**.

Přítomni budou instruktoři Územní rady Zlín a členové ČZS Machová, kteří zájemcům ochotně poradí.

Okresní výstava ovoce a zeleniny – v Kulturním domě v Koclířově – 5. – 6. 10. 2012

Pořádá ZO ČZS Koclířov ve spolupráci s obcí Koclířov a ÚS ČZS Svitavy; současně se uskuteční výstava prací dětí keramického kroužku a prodejní výstava keramiky Ateliéru u Zeleného plotu Koclířov. Otevřeno So 9-18 hodin, Ne 9-17 hodin; vstupné dobrovolné. Srdečně zvou pořadatelé.

Výstavu ovoce, zeleniny, květin a výrobků lidové tvořivosti – 5. - 7. 10. 2013 – v Paskově, komunitním centru (dříve sokolovna) - pořádá ZO ČZS v Paskově za spoluúčasti Města Paskov.

Otevřeno: So+Ne od 9-18 hod, Po od 8-13 hodin. V neděli odpoledne bude výstava obohacena o **Košť vína a cimbálovou muziku. Odborná poradna**, občerstvení a prodej zajištěn. Srdečně zvou pořadatelé.

Floria podzim 2013 - [Kroměříž](#) - 10. - 13. 10. 2013

Specialitou podzimní výstavy jsou kvetoucí cibuloviny např. gladioly, jiřiny a lilie, výstava kaktusů, ale také výstava drobného domácího zvířectva s volbou „**Králika Moravy**“. Součástí výstavy Floria Kroměříž je také **Výstava ovoce, zeleniny a květin**, kterou pořádá ÚS ČZS Kroměříž. Odborná poradna po celou dobu výstavy je zajištěna.

Podzimní výstava ZO ČZS Křenovice - [Křenovice, Společenský sál, ulice Václavská](#) - 12. - 13. 10. 2013

Vystaveny budou výpěstky a výrobky místní občanů. Nejlepší výpěstek bude odměněn ročním předplatným časopisu Zahrádkář. K prodeji bude keramika, květiny, přírodní kosmetika, bižuterie a další zboží dle nabídky prodejců. Otevřeno sobota: 9-17 hod. neděle: 8-16 hod. Vstupné dobrovolné.

26. - 28. 10. 2013 – pořádá ZO ČZS Šlapanice výstavu **Barvy podzimu** (výstava chryzantém, ovoce a zeleniny) - **Šlapanice u Brna, Orlovna** (na náměstí naproti kostelu). Bude možné zhlédnout velké množství různých druhů chryzantém, ale také ovoce a zeleninu z našich zahrad. Výstava bude obohacena o málo známé druhy ovoce a zeleniny. Každým rokem je navštěvována zájemci o pěstování chryzantém a to nejen z okolí Šlapanic, ale i ze vzdálených míst naší republiky. Otevřeno každý den od 8 do 18 hod. Vstupné dobrovolné.

XXV. Hlineckou výstavu chryzantém pořádá ZO ČZS Klub Chryzantéma Hlinsko **25. – 27. 10. 2013** v Multifunkčním centru v Hlinsku. Otevřeno Pá+So 9-17 hodin, Ne 9-16 hodin. Po celou dobu prodej chryzantém, v neděli výprodej vystavovaných exponátů od 14 hodin. Srdečně zvou a těší se pořadatelé.

◀ ▶ ☀ **Ochrana rostlin na zahrádce v listopadu:**

Uvedený kalendářní přehled je použit s laskavým svolením autorů publikace:

Účinná ochrana zahradních plodin - Josef Horák, Jaroslav Rod, ([GRADA](#) – 2011) ↓

◀ ▶ U **všech ovocných stromů a keřů** provádíme těsně při opadu listů tzv. **podzimní asanační postřik** bakteriostatickým a fungicidním měďnatým přípravkem. Ošetříme nejen stromy a keře, ale i zbylé opadané listy pod stromy. Takové ošetření např. Kuprikolem 50 je zvláště potřebné u broskvoní, kde podstatně omezí výskyt kadeřavosti v příštím roce, dále výskyt korových nekrotických peckovin a navíc účinně zasáhne i proti rozšiřující se chorobě tzv. **suché skvrnitosti listů peckovin**. Toto houbové onemocnění se během vegetace projevuje skvrnitostí a dírkovitostí listů až jejich opadem, skvrnitostí plodů, odumíráním pupenů a konečně pak nekrotickou pletiv, především na jednoletých výhonech kolem odumřelých pupenů. Infekce touto houbou (*Stigmina carpophila*) pak dovede podstatně oslabit kondici a úrodnost stromů, především broskvoní, ale i ostatních peckovin. Právě na podzim, v době opadů listů, mohou vzniknout podmínky příznivé pro infekci letorostů touto houbou přes jizvy po listových stopkách. Optimální pro tuto infekci je častý déšť a příznivé teploty v tomto období. Stačí, když jsou teploty lehce nad nulou (2-3 °C). Samotný postřik provádíme zásadně za suchého počasí, při teplotách nad 7 °C.

◀ ▶ **Spadlé listy** ze stromů a keřů na podzim **shrabujeme**. Listy napadené minujícími živočišnými škůdci likvidujeme. Pokud jsou napadeny listovými chorobami, zarýváme je do půdy, zakopáváme do země nebo je můžeme i zkompostovat. Podmínkou však je, aby poslední vrstva listů na kompostu byla dokonale překryta vrstvou zeminy nebo jiného materiálu (např. posečené trávy).

◀ ▶ V listopadu můžeme ničit i **mšiči krvavou**, a to tak, že k patám jabloní nasypeme **prachové pálené vápno**. V něm uhynou i larvy vlnatky krvavé, které se sem stěhují k přezimování.

◀ ▶ V této době **odstraňujeme ze zahrady staré a nemocné stromy a keře**. Zvláště radikálně je třeba likvidovat peckoviny postižené virovou šarkou, jabloně postižené fytoplazmovou proliferací a maliník se známkami fytoplazmové metlovitosti. Pozor, ze země musíme odstraňovat všechny, dokonce i drobnější kořeny, z nichž by mohly vyrůst postižené odnože.

◀ ▶ Po provedení podzimního asanačního postřiku měďnatým fungicidem **vyčistíme postřikovač a uložíme ho** spolu s ochrannými přípravky **do suché místnosti**, kde teplota přes zimu neklesne pod bod mrazu.

▶ ◀ ☀ **Nutné práce na zahrádce v listopadu:** použité informace jsou čerpány: www.zahradkari.cz: ↓

▶ ◀ Listopad svým chladnějším, vlhčím počasím umožňuje na zahrádce přesazovat ovocné stromky - např. jádroviny můžete vysazovat až do zámrazu. Vysazujete-li maliník, seřízněte výhony hned po výsadbě (na 30 cm). Tímto zásahem budete aktivovat pupeny u kořenů k tomu, aby z nich na jaře vyrašily nové pruty rostlin.

▶ ◀ Z révových keřů se sklízají poslední hrozny pozdních odrůd. Půda se po sklizni u keřů kypří, keře můžete přihrnout zemí, nebo kompostem. Všechno spadané listí shrabte a uklid'te, neboť poskytuje zimní úkryt škůdcům a může být infikováno sporami houbových chorob. Chorobami napadené listí se likviduje ohněm, ostatní je možné zkompostovat s dalším materiálem, bohatším na dusík (spadané listí obsahuje dusíku velmi málo a proto se současně do kompostu přidává rohovina, nebo močovina).

▶ ◀ Po opadu listů na zahrádce se používá také tzv. podzimní asanační postřik měďnatými přípravky. Při tomto zásahu se postřikují stromy, keře a opadané listí na zemi. Larvy vlnatky krvavé se na přezimování stěhují ke kořenům stromů - proto k patám stromů nasypete prachové vápno, které tyto larvy hubí. Kontrolujte leповé pásy proti píd'alkám a v případě, že lep již přestává lepit, tak jej obnovte.

▶ ◀ Ovocné stromy pohnojte kompostem mělkým zapravením do půdy, u mělce kořenicích (meruňky, broskvoně, či jádroviny na typových podnožích) však velmi opatrně, abyste nepoškodili kořeny. U nově vysázených stromků a mladých rostlin nahrňte půdu a kompost ke kmínkům a ponechte takto do jara. U bobulovin se osvědčilo mulčování půdy různou organickou hmotou (odřezky dřeva, hobliny, sláma, listí). Tato hmota se nastýlá buď přímo v surovém stavu, nebo po zkompostování, kdy se využije uvolnění živin současně k hnojení.

▶ ◀ Dosud nesklizenou mrkev urychleně sklíd'te, jakož i příp. celer a kořenovou petržel, které vám ze října zůstaly ještě v půdě. Po očištění kořenů a zbavení listů můžete tyto zeleniny ukládat do písku ve sklepě. Černý kořen nastelte ochrannou vrstvou (listí, nebo hnůj) do výše 20 cm. Pro zvýšení izolační schopnosti této vrstvy nastýlaný materiál načechrejte. Po tomto opatření můžete sklízet podle potřeby i v zimě. Před silnými mrazy založte ze zahrádky do sklepa čínské zelí. Uvolněné záhony po sklizni vyčistěte od rostlinných zbytků a plevelů a hluboko zryjte. Podle možností rozvezte na zryté záhony kompost.

▶ ◀ Na zahrádce vám zůstávají v zemi zimní odrůdy růžičkové kapusty, hlávkové kapusty (ARKTA), kadeřávek, salát, česnek. Hrozí-li holomrazy, je dobré tyto rostliny chránit listím, chvojím, nebo slamnatým hnojem. Ke konci měsíce založte v pařeništi, nebo ve sklepě pór a na urychlení si připravte rebarboru. Rostlinu rebarbory po vyrytí z půdy i s balem (když již jí odumřou listy) uskladněte přechodně na chladném místě (stodola apod.). Kořeny chraňte proti vyschnutí, případný mráz pouze stimuluje rašení rostliny. Tu přenášejte do sklepa až tehdy, kdy ji budete chtít rychlit.

► ◀ Listopadové počasí obvykle umožňuje dosázet keře růží, ale i některé cibuloviny, které nejsou příliš náročné na délku, potřebnou k zakořenění - cibulovité kosatce, snědek, či modřence. Všechny keře růží nahrňte zeminou s kompostem (aspoň 20 cm nad místo očkování), bujné výhony seřízněte před nahrnutím asi o 1/3. Stromkům růží se po opatrném ohnutí k zemi upevňují korunky, po svázání se zakrývají chvojím, listím či slámou a kopčí zeminou. Nelze-li kmínek ohnout, obalte pečlivě celou korunku i s místem očkování silným papírem a dobře zavažte. Chvojím, nebo podobným materiálem zakryjte na zimu rovněž choulostivější rostliny na skalce a dvouletky, které by měly příští rok kvést. Stonky trvalek ořežte a ořezané zbytky se semeny ze zahrádky odstraňte. Jestliže nemrzne, tak stálezelené dřeviny a jehličnany na zimu důkladně zalijte. Živé ploty jehličnanů máte možnost ještě tento měsíc tvarovat, koncem měsíce se můžete pustit do prořezávání okrasných dřevin. K tomu, aby byla co nejlépe využita zimní vlaha okrasnými dřevinami, proveďte obrytí. U listnatých keřů se toto kypření provádí po opadu listí, které kypřením mělce zapravíte do povrchové vrstvy půdy. Také k rododendronům a azalkám přihrňte listí, nebo listí s rašelinou. Některé okrasné dřeviny jsou zvláště citlivé na holomrazy (tamaryšky, komule, ibišky) a proto doporučujeme tyto rostliny chránit nakrytím asi 20 cm vrstvy listí na zemi v místě, kde je možné předpokládat kořeny. Mimo namulčování slámou u plaménku můžete nadzemní část rostliny do výše 1,5 m obalit proti účinku východních větrů. Provádí se to zvláště u velkokvětých typů, aby rostliny nezmrzly až k zemi.

► ◀ Mečíkové hlízy před uskladněním očistěte v době, kdy lze starou hlízu snadno oddělit od lůžka nové hlízy (odstraňte zbytky stonku, usušte) a přeneste do místnosti, kde budou přezimovat. Vhodné je i před uskladněním hlízy suchou cestou (zaprášením) namořit. Přezimujte je nejlépe na plochých lískách (nejvíce 2 vrstvy na sobě pro snadnou kontrolu) v podmínkách sucha a dobrého větrání za teplot 5-10 °C.

► ◀ Hlíznaté a cibulnaté květiny, které vám zůstávají v půdě přes zimu, nakryjte 6 cm vrstvou kompostu. Trávník, na kterém vám zvláště záleží, můžete na zimu pokrýt vrstvou kompostové zeminy (cca 5 cm) proti vymrzání. Vodní rostliny (lekníny apod.) přeneste na místo jejich přezimování (např. sklep s teplotou do + 5 °C). Všechny vodní nádrže vypusťte a naplňte listím, kádě po vylití vody naplňte rašelinou. Koncem měsíce ošetřete rovněž vodovod na zahrádce (vyprázdnění, obalení trubek vystupujících z půdy vrstvou slámy, obalení kohoutků).

► **Poradenská služba – každou středu, mimo 1. v měsíci, mezi 13.⁰⁰ a 16.⁰⁰ hodinou (na sekretariátě ÚS ČZS)**

ZO ČZS si mohou vyzvednout na sekretariátě ÚR ČZS v Olomouci, tř. 1.máje 5, každou středu, mimo 1. v měsíci:

► členské známky na rok 2013 + ke každé známce zdarma „Rukověť zahrádkáře 2013“ + kalendářik ČZS.

►► **CD a publikace k objednání a zakoupení na ÚS ČZS Olomouc:**

► **CD:** Choroby a škůdci zahradních rostlin – aktualizovaná a doplněná verze (2012), J. Rod / cena 50,- Kč

► **CD:** Výstavy ČZS – nově zpracované CD – pro členy ČZS - lze objednat na ústředí / cena 50,- Kč

► **publikace:** pomologie: Jádroviny a Peckoviny – Bc. T. Jan a Ing. D. Nestrta – cena 200,- Kč / při odběru obou dílů

► **publikace:** pomologie: Drobné ovoce a skořápkoviny - Bc. T. Jan a Ing. D. Nestrta – cena 150,-/ks,

► **publikace:** pomologie: Jádroviny + Peckoviny + Drobné ovoce a skořápkoviny - Bc. T. Jan a Ing. D. Nestrta – cena 399,- / za 3 díly

► **publikace:** Zahrádkáři v Čechách a na Moravě – ČZS – cena 50,- Kč vč. poštovného a balného na základě objednávky ZO nebo ÚS

► **CD: Vinná réva – k dispozici na podzimní výstavě Flora Olomouc, v informační službě pavilonu “G”**

Telefonické dotazy mimo středu Vám zodpoví členové ÚS ČZS Olomouc:

Předseda – J. Rod, tel.: 723 339 521, e-mail: jaroslav.rod@centrum.cz

tajemník - J.Skarupský, tel.: 605 127 698, e-mail: j.skarupsky@seznam.cz

hospodář – J. Kačerová, tel.: 775 639 152

Redakce: Vlasta Schubertová, ČZS ÚS Olomouc - konečná úprava

(neprošlo jazykovou úpravou)